'We hebben onze hele onderwijsstructuur opgeblazen'

Geplaatst op 4 oktober 2019

Zorgorganisatie ZuidOostZorg en Friesland College zetten in 2012 de stap naar praktijk gestuurd opleiden. Een voor die tijd vooruitstrevende beslissing, waar externe partijen met de nodige scepsis naar keken. Daarin is inmiddels veel ten goede gekeerd, maar het onderwijssysteem blijft knellend.

Voor Anke Huizenga, voorzitter raad van bestuur van ZuidOostZorg, was snel duidelijk dat de praktijk gestuurde aanpak de route naar de toekomst was. 'We hebben onze hele onderwijsstructuur opgeblazen', zegt ze. 'Voor mijn gevoel was dat de enig logische stap: we leveren immers zorg, geen onderwijs. Zo zijn we dus een echt leer-werkbedrijf geworden. Waarbij dat leren zich niet heeft beperkt tot de studenten van Friesland College die we in huis haalden. We hebben Friesland College gevraagd ook de begeleiding te geven aan de medewerkers, vrijwilligers, mantelzorgers en zij-instromers. We wisten dat er een andere generatie ouderen aankwam met andere vragen. Dan moet je vernieuwend durven zijn en daarin speelt iedereen een rol die bij je organisatie betrokken is. Je moet je dan niet laten tegenhouden door de systemen en de gevestigde orde.'

Zo is te lezen in het uitgebreide hoofdstuk over onderwijsvernieuwing in Friesland, dat gepubliceerd is in de nieuwe publicatie 'Radicale vernieuwing zorgonderwijs'. Medio september brachten we die uit.

Vrije ruimte nodig

Ondanks alle mooie en bemoedigende praktijkvoorbeelden blijft er een punt van kritiek. 'Verandering van de kwalificatiedossiers niveau 3 en 4 gaat moeizaam en daaraan werkt het SBB niet heel erg mee', zegt senior beleidsadviseur innovatie bij Friesland College Wim van Tol. 'Wel is nu na jaren van overleg een experimentregeling in het leven geroepen door het ministerie van OC&W om ervaring te kunnen opdoen met het geven van meer ruimte voor een regionale invulling van kwalificaties.' Liesbeth Vos, voorzitter

college van bestuur Friesland College ergert zich aan de rol die niet alleen het SBB maar ook brancheorganisatie ActiZ hierin spelen. ‘Ze vinden dat ze het kwalificatiedossier niet kunnen loslaten, omdat ze dan geen zicht meer hebben op de vraag of studenten overal in het land hetzelfde leren’, zegt ze. ‘Daarmee is de vrije ruimte om tot onderwijsvernieuwing te komen enorm ingeperkt. Het blijft rommelen in de marge als het systeem niet mee kantelt. Als vernieuwing in een bestaand systeem wordt gedwongen, haal je de innovatiekracht eruit.’

Praktijk volgen

Huizenga knikt en vult aan: ‘Als je vanuit de praktijk gaat leren weet je niet vooraf wat je als student gaat tegenkomen. Je gaat workshops volgen aan de hand van wat in de praktijk van de dag aan de orde is. Het kan dan gaan om een oudere die moet revalideren na een hersenbloeding, maar ook om iemand die na een val in de badkamer een nacht op de koude tegels heeft gelegen en daaraan doorligwonden heeft overgehouden.’ Maar wat is het probleem, vraagt Vos zich af. ‘Je kunt je wel afvragen of de studenten dan hun onderwijsdoelen halen’, zegt ze. ‘maar je kunt er ook juist op vertrouwen dat ze misschien juist wel meer leren als je het loslaat. Als we de boodschap kregen: “We laten het los, maar als de studenten na de opleiding hiaten hebben is het de verplichting van Friesland College om dat op te lossen”, zou ik dat vandaag nog met beide handen aangrijpen.’

Reflectie: ‘Het systeem’ minder beknellend dan gedacht

Een vaak gehoorde opmerking is dat gewenste veranderingen in het onderwijs niet mogelijk zijn vanwege geldende wet- en regelgeving in het onderwijs. Of: het mag niet van de inspectie. Het is goed om te beseffen dat de wet- en regelgeving vaak uitsluitend over de grote lijnen gaan. Buiten de lijntjes kleuren kan vaker dan gedacht, loont en geeft vaak nieuwe bevlogenheid. Transparantie over hoe de verandering eruit ziet is daarbij uiteraard wel van belang. Zeg wat je doet en doe wat je zegt. Zowel naar de samenwerkende organisaties als naar de ministeries van OCW en VWS.

Radicale vernieuwing zorgonderwijs

De voorbeelden hierboven zijn enkele voorbeelden uit het uitgebreide hoofdstuk over onderwijsvernieuwing in Friesland, die beschreven staan in de nieuwe publicatie ‘Radicale vernieuwing zorgonderwijs’.

Lees meer over:

- De vernieuwing in Friesland in de publicatie onderaan deze pagina;
- De nieuwe publicatie en het nieuwe netwerk Radicale vernieuwing zorgonderwijs dat zorgonderwijs aantrekkelijker maakt (en hoe je aan kunt haken);
- De overhandiging van het eerste exemplaar aan VWS-minister De Jonge tijdens zijn werkbezoek aan onderwijspioniers.

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: Vernieuwing onderwijs